

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Методичні вказівки
«Виробнича лікарська практика»
(Модуль 1. Терапевтична стоматологія)
для студентів 4 курсу стоматологічного факультету
(дистанційний формат)

Лиман – 2022

УДК: 61 : 378.147.88] - 057.87(083.13)

Затверджено до видання Вченою Радою Донецького національного медичного університету МОЗ України Протокол № від 2022 року.

Автори: Іванова В.А., Вороніна Г.С.

Рецензенти:

Методичні вказівки «Виробнича лікарська практика (Модуль 1. Терапевтична стоматологія)» для студентів 4 курсу стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів (дистанційний формат) / Іванова В.А., Вороніна Г.С.: Методичні вказівки. – Лиман, 2022. – с. 19.

Методичні вказівки з виробничої лікарської практики (Модуль 1. Терапевтична стоматологія) розроблені для студентів 4 курсу стоматологічного факультету ДНМУ, які проходять виробничу лікарську практику у дистанційному форматі. Матеріал відповідає до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія», освітньо-професійної програми «Лікар-стоматолог». У методичних матеріалах викладено мету, завдання, програму (обсяг і зміст) виробничої практики з терапевтичної стоматології, наведено зразки звітної документації, систему оцінювання підсумків практики за умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу та перелік питань до підсумкового контролю знань студентів.

Ухвалено на засіданні Центральної методичної ради ДНМУ

ВСТУП

Виробнича лікарська практика є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої медичної освіти з спеціальності 221 «Стоматологія» і проводиться з метою перевірки, закріплення знань, умінь та подальшого вдосконалення практичних навичок з одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних стоматологічних закладах, а також для ознайомлення з організацією лікувальної роботи поліклініки, з основами етики й медичної деонтології, для закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи.

Проходження виробничої лікарської практики закладає фундамент для формування у подальшому практичної частини програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 221 «Стоматологія».

1.Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Виробнича лікарська практика» з стоматології є перевіркою та закріпленням знань і практичних навичок, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія» і проводиться за рішенням Вченої ради ДНМУ від 28.06.2022 року протокол №11 у дистанційному форматі з 1.08.2022 по 31.08.2022 р. (наказ №34-вп від 30.06.2022 р. «Про виробничу практику за спеціальністю «Стоматологія» студентів 2-5 курсів стоматологічного факультету, медичного факультету №3 та ММФ №1 у 2021-2022 навчальному році).

Відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Донецькому національному медичному університеті» затвердженого 03.11.2020 р., протокол №4, виробнича практика у дистанційному форматі навчання в Донецькому національному медичному університеті (далі - Університеті) здійснюється шляхом використання освітньої платформи для дистанційного навчання на базі G Suite for Education від компанії Google (далі - Платформа) та за допомогою інших програмних продуктів та онлайн-сервісів.

Технічне та інформаційно-технологічне забезпечення, організація і підтримка Платформи в Університеті здійснюється відділом дистанційного навчання за підтримки інформаційно-телекомунікаційного відділу, відділу контролю якості освіти та навчального відділу

Навчальна дисципліна «Виробнича лікарська практика» з стоматології є вибірковою для студентів 4-го року навчання в 8 семестрі.

Предметом дисципліни є поглиблення теоретичних знань та освоєння практичних вмінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін щодо діагностики, лікування та профілактики захворювань ЗЩА, організації та інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню, проведення маркетингу медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

За час виробничої практики здобувачі вищої освіти повинні вивчити методи роботи лікаря-стоматолога різного профілю і набути практичного досвіду у напрямках майбутньої професійної діяльності.

В процесі лікарської практики передбачається:

- засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи лікаря-стоматолога на амбулаторному прийомі
- засвоєння алгоритмів різних маніпуляцій у відповідності до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія»
- відпрацювання практичних навичок під контролем керівника (у вигляді практичних занять та консультацій)
- закріплення отриманих знань-вмінь у вигляді самостійної умовної курації стоматологічного пацієнта (самостійна робота практиканта, передбачається заповнення щоденника)
- підготовки до практичних занять, заповнення звітної документації, індивідуальної роботи та підготовки до підсумкового контролю знань.

Предметом вивчення навчальної дисципліни **«Виробнича лікарська практика»** є поглиблення теоретичних знань та освоєння практичних вмінь щодо діагностики, лікування та профілактики захворювань ЗЩА, організації та інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню, проведення маркетингу медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Навчальна дисципліна **«Виробнича лікарська практика»** у здобувачів освіти 4 курсу складається із 3 змістовних модулів тривалістю 180 годин, що складає 6 кредитів:

- 1 Модуль - «Терапевтична стоматологія»
- 2 Модуль - «Ортопедична стоматологія»
- 3 Модуль - «Хірургічна стоматологія».

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета «Виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології» (Модуль 1) - закріплення та подальше вдосконалення знань та вмінь, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія» при вивченні клінічних і теоретичних дисциплін (обстеження умовного хворого з захворюванням твердих тканин зуба та пародонта, встановлення клінічного діагнозу, визначення тактики лікування).

Виробнича лікарська практика проводиться із залученням студентів в якості помічника лікаря терапевта-стоматолога у терапевтичному відділенні стоматологічної поліклініки і передбачає ознайомлення з організацією лікувальної справи і умовами роботи лікаря-стоматолога, засвоєння основних маніпуляцій з їх відпрацюванням під контролем керівника медичного заходу.

- **Основними завданнями** проходження виробничої практики є (під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи):
- визначати зміст організації роботи терапевтичного стоматологічного відділення поліклініки, дотримуватися лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режиму.
- оволодіти та застосовувати морально-деонтологічні принципи лікаря.
- ознайомитись із особливостями ведення медичної документації (амбулаторна карта стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи, обліково-звітна документація стоматолога-терапевта) та вміти їх застосовувати на практиці.
- проводити клінічне обстеження стоматологічного пацієнта та аналізувати їх результати.
- планувати послідовність обстеження кожного пацієнта залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання.
- визначати провідні патологічні синдроми і симптоми при найбільш поширених захворюваннях у терапевтичній стоматології.
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз.
- визначати обсяги додаткового обстеження.
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого та проводити диференціальну діагностику найбільш поширених захворювань в клініці терапевтичної стоматології.
- формулювати клінічний діагноз пацієнта.

- визначати і трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань в клініці терапевтичної стоматології за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- виявляти клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань.

3. Результати виробничої практики

Засвоївши навчальну дисципліну «*Виробнича лікарська практика*» (Модуль 1. Терапевтична стоматологія) студент повинен

Знати:

- особливості анатомо-фізіологічної будови зубів, пародонта, слизової оболонки та інших органів порожнини рота.
- класифікації хвороб твердих тканин зубів та пародонту.
- етіологічні та патогенетичні фактори захворювань твердих тканин зубів та пародонту.
- основні та додаткові методи обстеження стоматологічних пацієнтів.
- клінічні ознаки стоматологічних захворювань.
- основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини;
- основи диференційної діагностики стоматологічних захворювань.
- принципи та етапи лікування захворювань зубів та тканин пародонта.
- види, рівні та заходи профілактики хвороб зубів та пародонт.
- ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі).
- тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу.
- стан гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її у пацієнтів з захворюваннями твердих тканин зуб та пародонту.
- рекомендації по гігієні порожнини рота та надавати їх з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта з захворюваннями твердих тканин зуб та пародонту.

Вміти:

- збирати анамнез.
- проводити клінічне обстеження.
- аналізувати зміни в будові твердих тканин зуба, пульпи, періодонта, пародонта, що пов'язані з віком та патологічними станами.

- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз.
- складати план додаткового обстеження пацієнта із захворюваннями зубів та пародонта.
- проводити диференціальну діагностику хвороб зубів і тканин пародонта.
- аналізувати результати обстеження хворого з захворюванням пародонту.
- визначати клінічний діагноз захворювань зубів та пародонта.
- визначити тактику ведення пацієнтів терапевтичного профілю у стоматології.
- виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань.
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.
- визначати діагноз невідкладного стану та надавати екстрену медичну допомогу.
- вирішувати ситуаційні задачі.
- вести медичну документацію.

4. Керівництво виробничою практикою.

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої медичної освіти контролюється керівниками – викладачами практики від вищого навчального закладу (*викладачі кафедри стоматології №1 ДНМУ*).

Викладач контролює виконання виробничої практики у відповідності до навчальних програм, виконує наступні види робіт:

- контролює проходження практики кожним здобувачем, його роботу, дисципліну (здобувач не повинен мати пропусків днів практики);
- надає методичну допомогу здобувачам, визначає завдання кожному практиканту (ситуаційні завдання взаємності від програми практики);
- перевіряє кінцевий рівень засвоєння практичних навиків згідно наявних переліків;
- перевіряє вміння здобувачами освіти інтерпретувати результати клінічних і лабораторно-інструментальних досліджень;
- перевіряє якість ведення медичної документації;
- якість ведення щоденника виробничої практики (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), відмічає, які розділи необхідно доопрацювати здобувачеві;

Підсумковий модульний контроль з виробничої лікарської практики відбувається в останній день практики після її завершення. Контроль модуля проводиться викладачами профільних кафедр, відповідальним з виробничої практики. Підсумковий контроль засвоєння модуля з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до нормативних документів додатково за графіком, затвердженим у навчальному закладі.

4. Строки і терміни проходження практики.

Тривалість виробничої лікарської практики здобувачів освіти 4 курсу – 24 робочих днів. Тривалість циклів з кожної окремої дисципліни складає 8 днів. Тривалість робочого дня – 7 год 12 хв. Час роботи студента з 8.00 до 15.40 (з однією перервою – 25 хвилин). Послідовність проходження практики визначається розкладом виробничої практики та може змінюватись у разі потреби.

5. Обов'язки здобувачів вищої медичної освіти при проходженні практики.

Здобувачів вищої медичної освіти при проходженні практики зобов'язані:

- ознаймитись з розкладом виробничої практики щодо терміну проходження практики та з матеріалами щодо оформлення звітної документації;
- своєчасно приступити до проходження практики;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вести щоденник практики, іншу звітну документацію, передбачену програмою практики;
- після закінчення практики подати керівнику від навчального закладу письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою, заповнений щоденник.

6. Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю модуля «Виробнича лікарська практика. (Модуль 1.Терапевтична стоматологія)»:

1. Знати правила техніки безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті.
2. Надати лікарську невідкладну допомогу при непритомності, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
3. Провести суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.

4. Провести клінічне обстеження стоматологічного хворого, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
5. Дослідження регіонарних лімфатичних вузлів та щитовидної залози, їх пальпацію.
6. Обстеження місця захворювання, пальпації, зондування, перкусії.
7. Зубна формула: визначення і призначення. Запис клінічної (за графіко-цифровою і двозначною системами) і анатомічної зубної формули.
8. Допоміжні методи обстеження пацієнта з одонтопатологією (термодіагностики, електроодонтодіагностики, карієс-маркування).
9. Заповнити амбулаторну картку стоматологічного хворого, записати зубну формулу, виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на рентген-обстеження.
10. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
11. Провести видалення зубного нальоту, та зубного каменю різними способами: механічним, фізичним, хімічним.
12. Виписати рецепти призначених лікарських речовин.
13. Скласти план лікування хворого на карієс, пульпіт, періодонтит, гінгівіт, пародонтит.
14. Оцінити дані рентгенологічного та лабораторних методів обстеження.
15. Провести знеболення (аплікаційне, ін'єкційне) твердих тканин зуба та пульпи, тканин пародонту, СОПР.
16. Провести поетапне препарування каріозних порожнини 1-5 класу за Блеком, каріозних порожнин під композитні пломбувальні матеріали, атипових каріозних порожнин – розкриття, некретомія, формування каріозної порожнини.
17. Провести діагностичні тести на знеболення та препарування.
18. Провести медикаментозну обробку каріозної порожнини.
19. Приготувати лікувальну прокладку, замішати пломбувальний матеріал для ізолюючих прокладок, постійних пломб.
20. Накласти лікувальну, ізолюючу прокладку, тимчасову і постійну пломбу (цементну, з композиту хімічного та світлового твердіння) при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
21. Відновити анатомічну форму зуба композитними пломбувальними матеріалами при некаріозних ураженнях твердих тканин зуба (ерозія, клиноподібний дефект, гіпоплазія, тощо).
22. Призначити по показанням фізичні методи під час комплексного лікування та профілактики карієсу і некаріозних уражень.
23. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
24. Видалити тимчасову, постійну пломбу, герметичну пов'язку.
25. Провести розкриття порожнини зуба.
26. Трепанувати коронку інтактного зуба.
27. Накласти девіталізуючу пасту (миш'якову, параформальдегідну) і накласти герметичну пов'язку.
28. Відкрити пульпову камеру, ампутувати, екстирпувати пульпу зуба, видалити її пупричний розпад з корневих каналів.
29. Провести розкриття верхівкового отвору для створення відтоку ексудату при гострих формах та загостренні хронічного верхівкового періодонтиту.
30. Провести механічну обробку та розширення корневих каналів за step-back, crown-down техніками.

31. Провести медикаментозну обробку, висушування кореневих каналів.
32. Визначити довжину кореня і кореневого каналу за рентгенівським знімком, за допомогою апекс-локатора.
33. Провести муміфікацію та імпрегнацію в кореневих каналах.
34. Використати для обробки кореневих каналів методики електрофорезу та депо-форезу.
35. Провести пломбування кореневих каналів пластичними нетвердіючими, пластичними твердіючими матеріалами та за допомогою гутаперчевих штифтів.
36. Провести розпломбування кореневих каналів.
37. Провести шліфування та полірування постійних пломб з різних пломбувальних матеріалів.
38. Визначити кислотостійкість емалі зубів за допомогою ТЕР-тесту.
39. Провести обчислення розповсюдженості, інтенсивності та приросту інтенсивності карієсу.
40. Провести видалення над ясеневого та підясеневого зубного каменю ручним способом і за допомогою скейлера.
41. Провести медикаментозну обробку зубо-ясневих кишень та слизової оболонки порожнини рота.
42. Провести професійну чистку зубів.
43. Провести покриття зубів фтор-лаком, рем-терапію.
44. Провести бесіди, лекції на санітарно-просвітницьку тему.
45. Провести диференціальну діагностику початкового карієсу з некаріозними ураженнями, середнього карієсу з хронічним періодонтитом, гострого глибокого карієсу з гіперемією пульпи зуба та хронічними формами пульпіту, гострого гнійного пульпіту з невралгією трійчастого нерва і гострим гайморитом.
46. Провести диференціальну діагностику пульпіту з періодонтитом.
47. Провести вибір раціонального метода лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту з використанням нових матеріалів, методик та технологій.
48. Провести знеболення та застосовувати різні його види (всерединопульпарне, спонгіозне, інтралігаментарне, тощо).
49. Провести вибір найбільш ефективних медикаментозних засобів та препаратів для профілактики розвитку і лікування некаріозних уражень, карієсу, пульпіту і періодонтиту.
50. Проаналізувати віддалені результати лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту.
51. Анатомія, гістологія, фізіологія тканин пародонту (ясна, альвеолярний відросток, періодонт, цемент кореня зуба). Захисні механізми. Техніка безпеки під час роботи у відділенні терапевтичної стоматології.
52. Пародонт. Визначення поняття. Клінічні морфо-функціональні особливості пародонту.
53. Зубоясенне з'єднання. Вікові зміни тканин пародонту.
54. Сучасні погляди на питання систематизації захворювань пародонту. Термінологія, класифікація.
55. Особливості клінічного обстеження хворих із патологією пародонту. Основні клінічні методи.
56. Індексна оцінка стану тканин пародонту.
57. Методи дослідження кісткової тканини альвеолярного відростку.
58. Лабораторні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.

59. Функціональні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
60. Механізм виникнення над- і під'ясенних зубних відкладень, їх вплив на стан тканин пародонту та методи їх усунення.
61. Папіліт. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
62. Лікування катарального гінгівіту.
63. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
64. Лікування гіпертрофічного гінгівіту.
65. Виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
66. Лікування виразкового гінгівіту.
67. Атрофічний та десквамативний гінгівіт.
68. Значення самостійних гінгівітів у виникненні пародонтиту. Профілактика гінгівіту.
69. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування та профілактика локалізованого пародонтиту.
70. Етіологія, патогенез дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
71. Генералізований пародонтит. Класифікація. Основні синдроми пародонтиту.
72. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступеней тяжкості генералізованого пародонтиту.
73. Аналіз даних додаткових методів дослідження хворих на генералізований пародонтит.
74. Диференційна діагностика генералізованого пародонтиту.
75. Загальні принципи і план лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.
76. Усунення місцевих екзогенних чинників пошкодження тканин пародонту. Вибіркове при шліфування зубів. Показання. Методика проведення.
77. Лікування симптоматичного гінгівіту. Використання лікарських засобів для місцевої терапії: механізм дії, способи застосування залежно від форми і перебігу симптоматичного гінгівіту.
78. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.
79. Хірургічні методи лікування генералізованого пародонтиту (кюретаж, гінгівотомія, гінгівектомія). Показання, методика.
80. Диференційна діагностика захворювань пародонту.
81. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Методи фіксації рухомих зубів. Тимчасове шинування. Показання. Методика проведення.
82. Загальна фармакотерапія генералізованого пародонтиту. Показання. Лікарські препарати.
83. Пародонтоз. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, лікування.
84. Методи усунення гіперестезії. I
85. Ідіопатичні хвороби пародонту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
86. Пухлини тканин пародонту. Етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.
87. Особливості лікування пацієнтів із захворюваннями тканин пародонту на тлі патології внутрішніх органів і систем.

88. Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб пародонту.
89. Організація фізіотерапевтичного кабінету. Покази, протипокази до використання, методи лікування. Методи фізіотерапевтичного лікування.
90. Лазер-терапія при хворобах пародонту.
91. Профілактика захворювань тканин пародонту. Етіологічні та патогенетичні заходи профілактики. Диспансеризація хворих.
92. Етапи та критерії диспансеризації при хворобах пародонту.

7. Звітна документація.

Після завершення виробничої лікарської практики здобувач освіти надає керівнику практики:

- 1. Оформлений щоденник виробничої практики;*
- 2. Зведений цифровий звіт.*

Особистою документацією здобувача є *щоденник практики* (додаток 1) до якого в хронологічній послідовності він заносить всі дані про проведену роботу. На основі записів в щоденнику складається підсумковий звіт (*цифровий звіт*) з кожної дисципліни (додаток 2), в якому підсумовується загальна кількість виконаних маніпуляцій, процедур, операцій, кількість прийнятих умовних хворих тощо. Записи про виконану роботу щоденно перевіряються керівником практики від ВНЗ.

У процесі роботи здобувач освіти складає індивідуальний графік роботи з кожного циклу, у якому деталізує проведену роботу.

7. Контроль навчальних досягнень

Методика та засоби стандартизованого оцінювання поточної навчальної діяльності та підсумкового контролю

Оцінка самостійної практичної роботи здобувачів освіти (СРС) та підсумковий контроль (ПК) проводяться в останній день практики. ПК приймає комісія (згідно з наказом ректора ДНМУ) у складі керівника практики та співробітників профільних кафедр.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточного контролю за змістові модулі (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою практики.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачам освіти при засвоєнні модуля (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну діяльність (змістові модулі) – 120 балів (60%), за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів (40%).

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві освіти лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка за індивідуальну самостійну роботу розраховується як середній бал при засвоєнні всього переліку навичок і вмінь кожного з трьох змістовних модулів: терапевтичної, ортопедичної та хірургічної стоматології. Середнє арифметичне з оцінок змістовних модулів конвертується у бали (відповідно до інструкції оцінки КСМ). Загальна сума балів за СРС коливається від 72 до 120 балів. До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали

програму виробничої практики, мають належно оформлені звітні документи та отримали за поточну діяльність не менше 72 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (ПК)

Оцінювання ПК відбувається згідно до Інструкції, введеної в дію Наказом по ДНМУ № 376 від «29» липня 2016 р. “Про затвердження інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу”.

Підсумковий модульний контроль із захисту практики є стандартизованим і виставляється як середня арифметична оцінка (за 4 бальною системою) із врахуванням наступних етапів:

- 1) оцінка результатів знань, вмінь і практичних навичок здобувачів освіти на підставі оцінок зі щоденника за виконану роботу на Платформі;
- 2) оцінка правильності ведення і оформлення звітної документації здобувачів освіти (щоденника, підсумкового звіту);
- 3) результати оцінювання знань здобувачів освіти під час співбесіди на захисті практики (усне опитування, використання тестів та/або ситуаційних завдань).

Загальна кількість балів, яку здобувач набрав з дисципліни, визначається як середній бал за поточну навчальну діяльність, переведений за 200 бальною шкалою (відповідно до інструкції оцінки КСМ).

Регламент проведення ПМК передбачає засвоєння та демонстрацію вмінь та навичок відповідно до програми з виробничої лікарської практики студентів 4 курсу з трьох змістовних модулів: терапевтичної, ортопедичної та хірургічної стоматології.

Здобувач освіти за результатами ПМК отримує три оцінки: терапевтичної, ортопедичної та хірургічної стоматології. З цих оцінок вираховується середня оцінка за ПМК з виробничої лікарської практики. Потім середня оцінка конвертується у бали за ПМК. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів за ПК (тобто, не менше 48 балів, ця кількість балів ECTS дорівнює сумі традиційних оцінок «3»).

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179	«4»
Від 120 до 149	«3»

8. Рекомендовані джерела

Основна (Базова):

1. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие (Секреты терапевтической стоматологии). К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с.
2. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовичка. – К.: ВСИ «Медицина», 2017. – 664 с.
3. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
4. Терапевтична стоматологія у двох томах (За ред. проф. А.К. Ніколишина).– Т. 1.– Полтава: Дивосвіт, 2005.– 392 с.
5. Терапевтична стоматологія: Підручник.– У 4 томах /М.Ф. Данилевський, А.В.Борисенко, А.М. Політун та ін.– К.: Здоров'я, 2004.– Т.2.– 400 с.
6. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.3 Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун [та ін.]. – К.: Медицина, 2008. – 614 с.

Допоміжна література:

1. Абдурахманов А.И. Профилактика воспалительных заболеваний пародонта. Учебное пособие / А. И. Абдурахманов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 80 с.
2. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Учебник в 3-х частях. Часть 2. Болезни пародонта / Под ред. Г.М. Барера. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 224 с.
3. Барон А. Регенеративные технологии в стоматологии. Научно-практическое руководство / А. Барон, У. Нанмарк; Пер. с англ.; Под ред. С.Д. Арутюнова. - М.: Практическая медицина, 2015. - 184 с.
4. Боттичелли А.Т. Перенимая опыт. Руководство по профессиональной гигиене полости рта: книга / Антонелла Тани Боттичелли. – М.: Азбука, 2013. – 319 с.
5. Вольф Г.Ф. Пародонтология / Г.Ф. Вольф, Э.М. Ратейцхак, К. Ратейцхак; Пер. с нем.; Под ред. Г.М. Барера. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 548 с.
6. Вольф Герберт Ф., Хэссел Томас М. Пародонтология. Гигиенические аспекты: наглядное пособие для стоматологов-гигиенистов и пародонтологов / Герберт Ф. Вольф, Томас М. Хэссел. – М.: Медпресс-информ, 2014. – 360 с.
7. Гайворонский И.В. Функционально-клиническая анатомия зубочелюстной системы. Учебное пособие / И.В. Гайворонский, М.Г. Гайворонская. - С.-П.: СпецЛит, 2016. - 128 с.
8. Джиано Р. Диагностика и лечение заболеваний пародонта: книга / Джиано Риччи. – М.: Азбука, 2015. – 739 с.

10. Дмитриева Л.А. Пародонтология. Национальное руководство: руководство по пародонтологии / Л.А. Дмитриева. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014 г. – 704 с.
11. Зуккелли Дж. Пластическая хирургия мягких тканей полости рта: наглядное пособие / Джованни Зуккелли. – М.: Азбука, 2014 г. – 816 с.
12. Жулев Е.Н. Лечение заболеваний пародонта / Е.Н. Жулев, Н.В. Круглова, А.В. Кочубейник. – Н.-Н.: Издатель Нижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. – 162 с.
13. Коэн Э.С. Атлас косметической и реконструктивной хирургии пародонта. / Коэн Эдвард. Издание 3-е, цветное. – М.: Практическая медицина, 2011 г. – 512 с.
14. Коэн М. Междисциплинарное планирование стоматологического лечения. Принципы, цели, практическое применение. Иллюстрированные лекции / Майкл Коэн. – М.: Азбука, 2012 г. – 329 с.
15. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
16. Наоши Сато. Хирургия пародонта. Клинический атлас: Наглядное пособие / Наоши Сато. – М.: Азбука, 2010 г. – 448 с.
17. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учеб. пособие / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. – 9-е изд. – М. : МЕДпресс-информ, 2013. – 928 с.
18. Петруска М., Петруски Я. Пародонтально-имплантологическая пластическая хирургия. Второе издание / Петруска Малгожата, Петруски Ян. – Л.: ГалДент, 2015 г. – 282 с.
19. Потапчук А.М., Добра П.П. та співав. Сучасна фізіотерапія та діагностика у стоматології – Навчальний посібник.- ФОП Бреза А.Е. – 2012.- 449 с.
20. Саадун А. Эстетика мягких тканей в области зубов и имплантатов: книга / Андре Саадун. – Л.: ГалДент, 2013 г. – 179 с.
21. Севбитов А.В. Стоматология: введение в кариесологию и пародонтологию. Учебное пособие / Под ред. А.В. Севбитова. – М.: Феникс, 2015. – 106 с.
22. Скулеан А. Регенерация пародонта: учебник / Антон Скулеан. – М.: Азбука, 2012 г. – 290 с.
23. Цур О., Хюрцелер М. Пластическая и эстетическая хирургия в пародонтологии и имплантологии: книга / Отто Цур, Марк Хюрцелер. – М.: Азбука, 2014 г. – 847 с.
24. Уингроув С.С. Профессиональная гигиена в области имплантатов и лечение периимплантитов. Клиническое руководство / С.С. Уингроув; Пер. с англ.; Под ред. С.А. Кутяева. – М.: Таркомм, 2014. – 216 с.
25. Фунато А. 4D имплантологическое лечение: эстетические аспекты работы с мягкими тканями / Акияши Фунато, Томохиро Ишикава – Л.: ГалДент, 2015. – 206 с.
26. Шварц Ф. Периимплантиты: этиология, диагностика и лечение. / Франк Шварц, Юрген Бекер. – Л.: ГалДент, 2014. – 272 с.

27. Янушевич О.О. Болезни пародонта. Лечение: учебное пособие / О.О. Янушевич. – М.: Практическая медицина, 2014. - 180 с.
28. Darby M. Dental Hygiene: Theory and Practice, 4th Edition / Michele Leonardi Darby. - Elsevier Canada, 2015. - 1192 p.
29. Eaton K. Practical Periodontics 1st Edition Editors / Ken Eaton, Philip Ower. – Churchill Livingstone, 2015. – 376 p.
30. Gehrig J. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist, 4 edition / Jill S. Gehrig, Donald E. Willmann. - Wolters Kluwer, 2015. - 752 p.
31. Hatrick C. Dental Materials: Clinical Applications for Dental Assistants and Dental Hygienists, 3 edition / Carol Dixon Hatrick, W. Stephan Eakle. - Elsevier Canada; 2015. - 384 p.
32. Lang N., Lindhe J. Parodontologia clinica e implantologia orale / Niclaus P. Lang Jan Lindhe - Edi. Ermes, 2016, 1496 p.
33. Mueller H.-P. Periodontology The Essential 2th Edition / Hans-Peter Mueller, Thieme, 2015, - 272 p.
34. Newman M.G. Carranza's Clinical Periodontology, 12th Edition / Michael G. Newman, Henry Takei, Perry R. Klokkevold, Fermin, A. Carranza, Dr. ODONT, 2015. - 904 p.
35. Nagel R. Cure Gum Disease Naturally: Heal and Prevent Periodontal Disease and Gingivitis with Whole Foods. / Ramiel Nagel, Alvin Danenberg. - Golden Child Publishing, 2015. – 242 p.
36. Stegeman A. The Dental Hygienist's Guide to Nutritional Care, 4 edition / Cynthia A. Stegeman, Judi Ratliff Davis. - Elsevier Canada; 2014. - 472 p.

9. Інформаційні ресурси

- 1.<http://tst-nmu.org.ua>
- 2.<http://jada.ada.org/>
- 3.<http://www.joponline.org/>
- 4.[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-051X](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-051X)
- 5.<http://www.quintpub.com/journals/prd/#.WcqpZ9SLSt8>
- 6.<https://prd-en.quintessenz.de/>

10. Методичне забезпечення:

- тематичний план практики
- методичні вказівки для студентів
- щоденник виробничої практики
- перелік теоретичних питань та завдань для перевірки практичних навичок.

**ЩОДЕННИК З ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
МОДУЛЬ 1. ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ**

студента 4-го курсу стоматологічного факультету/медичного факультету №3
(за цією формою заповнюються щоденники з модуля 2 та модуля 3)

Прізвище _____
 Ім'я _____ По-батькові _____
 Курс _____ Група _____
 Факультет _____
 Спеціальність лікар-стоматолог-терапевт

№№ з/п	Дата	Прізвище, ім'я, по-батькові, вік	I/ II	Скарги і анамнез захворювання	Дані об'єктивного обстеження, зубна формула	Діагноз українською та латинською мовами	Проведене лікування (що зроблено, етапи лікування, пропис медикаментозних засобів)	УОП	Підписи керівників
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	1.08.								
2.									
3.	2.08.								

Дата _____

Підпис студента _____

Зведений цифровий звіт
практичних навичок та завдань під час
ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
МОДУЛЬ 1. ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

студента ___ групи 4 курсу стоматологічного факультету/ медичного факультету №3/
ММФ ДНМУ

прізвище, ім'я, по батькові

№	Перелік практичних навичок	Планується	Виконано
1.	Прийнято хворих (усього):	24	
2.	З них: первинних	8	
	повторних	12	
3.	Лікування карієсу (усього)	3-6	
3.1	в т.ч. ремтерапія, покриття зубів фторлаком	3-6	
4.	Лікування пульпіту (усього):	3-6	
4.1	- біологічним методом	1-2	
4.2	- хірургічними методами (ампутація, екстирпація)	2-3	
4.3	- в т.ч. під анестезією	3-6	
5.	Лікування періодонтиту (усього)	3-4	
6.	Обробка кореневих каналів (кількість усього):	6-10	
7.	Пломбування кореневих каналів (кількість усього):	6-12	
8.	Запломбовано зубів (усього):	9-18	
8.1	- склоіономерним цементом	2-4	
8.2	- композитом хімічного твердіння	4-12	
	- композитом світлового твердіння		
8.3	- іншими пломбувальними матеріалами	3-2	
9.	Визначення індексу гігієни:		
	- за Федоровим-Володкіною	5-7	
	- за Гріном-Верміліоном	5-7	
10.	Лікування хворих із захворюваннями пародонта:		
10.1	-з папілітом, гінгівітом	2-3	
10.2	-з пародонтитом	2-3	
10.3	ПГПР (видалення зубного нальоту/каменю)	4-6	
12.	Проведення іригацій, аплікацій, інстиляцій	5-6	
13.	Сановано пацієнтів (усього)	8-10	
14.	Вироблено УОП	72-90 и >	
15.	Санітарно-освітня робота:		
	- реферат	1	
	- випуск санітарних бюлетенів	1	

Дата _____

Підпис студента _____